

Felveszek a földről egy fehér gallyat, a térdemhez emelem, és elképzem, hogy Eskil karja, kettétöröm, és a két darabot bedobom tengerbe. Vigyorgok, próbálok győzelemittasan vigyorgni, de nem sikerül, csak egy keserű, fájdalmas vigyorra futja. Előrehajolok, a térdemre könyökölve ülök és nézem a tengert, az éles napfényben kéken ragyogó tengert. Eltelik néhány másodperc, tenyeremet a térdemre teszem, felállok a kőről. Vissza kell mennem. Nincs más megoldás. Eszem, utána azonnal továbbmegyek. Nem tudom, hova megyek, de mindenképpen elmegyek, valahová. Elindulok, átszelem az erdőt, és kiérek a poros-kavicsos útra, a sárga útra. Eleinte sietek, a ház felé közeledve lassítok. Mintha nem akarna visszamenni a testem, nehezülnék a lépéseim, alig bírom rávenni magam, hogy belépjek a kertbe és kényszerítenem kell a lábamat, hogy végigmenjen a pázsiton. Meghallom a hangjukat, hallok Anya nevetését, Eskil hangját, a hangos és domináló hangját, vidám és élénk. Úgy látszik, jól érzik magukat. Anya ismét nevet, Eskil is, nevet a harsogó nevetésével. És most Hilde nevetését is hallom. Mindhárman nevetnek, és akkor megérkezem én, és megint mindent elrontok, megjövök, és megmérgezem a levegőt. Egy pillanat múlva érzem, hogy belém hasít, mert igaz, nemcsak azért mondom, hogy sajnálhassam magam, hanem mert ez az igazság. Megállok, nyelek egyet. Mozdulatlanul állok. Vérzek belül, erősödik bennem a kényszer, hogy visszaforduljak, egyre inkább el akarok tűnni, lelépni, de nem lehet, mert az hinnék, hogy vízbe fúltam, talán keresőakciót indítanának, sose lehet tudni, inkább majd vacsora után megyek el, kimegyek a nyaralóba, vagy talán Wenchéhez. Wenchével sincs kedvem találkozni, de az mindenesetre jobb, mint itt lenni. Meglátom. Becsukom a szemem és megint kinyitom, a ház sarkáig vonszolom magam, aztán a tornác felé. Ülnek és cigarettáznak, Anya sodort cigarettát tart a kezében. Eskil és Hilde is dohányoznak. Amint meglátnak, elhallgatnak, szertefoszlik és elhal a nevetés, csak egy pillanatig tart, mert amint tudatosítják a helyzet feszültségét, igyekeznek összeszedni magukat, dűnnyögnek, és elvétve megjegyzéseket tesznek, próbálják megtörni a kínos csendet.

– Nem értem, honnan szeded ezt az egészet – mondja Anya Eskilnek, úgy látszik, nem győzi elégszer mondani. Anyára nézek, megrázza a fejét, miközben elnyomja a cigarettát, ismét nevetni pró-

bál egy kicsit. Úgy tesz, mintha nem foglalkozna különösebben a jelenlétemmel, de nem sikerül neki, látom rajta, hogy izgatott. Egy pillanat múlva mindenki felém fordul, mintegy véletlenül.

– Hát visszajöttél – mondja Eskil.

– Vissza – mondom. – Pedig milyen jól szórakoztatok – teszem hozzá. Amint kimondom, máris megbánom, holott csak azt mondtam, amit mindenki gondolt, mégsem kellett volna kimondani, csak kibukott belőlem. Csend lett. Földre szegezett szemmel közelebb lépek, egyre hevesebben lüktet a testem, vérzek. Mosolyogni próbálok, közömbös képet vágok, de nem sikerül, felveszem azt a kínos vigyort, a fájdalmas vigyort. Felnézek, magamhoz húzom az üres széket, látom Anyát halványan mosolyogni, most ismét a szenvedő hősnőt játssza. Egy pillanat múlva feláll.

– Hát... mondja halkán, és hátra teszi a kezét, amikor rendesen felegyenesedik. – Megnézem, kész-e az étel – mondja, és kimegy, elmegy mellettem, de rám se néz.

Újra csend.

– Igen – mondja Eskil, kifújja a cigarettafüstöt az orrán, és vár egy picit. – Milyen volt a víz?

– Nem rossz – mondom, próbálok állni a pillantását, próbálok magabiztosnak látszani, de nem sikerül.

– Hol voltál?

– Lent a vízparton.

Bólint, vár egy picit.

– Ott, ahol lerántottad rólam a gatyámat – mondja.

Csodálkozva nézek rá. Mi a francról beszél, ő rántotta le rólam a gatyát, nem pedig fordítva.

– Meséltem? – kérdi Hildétől, miközben felém int a fejével. – Te li van a strand emberekkel, és ez az átok lerántja rólam a fürdőgatyát. A lányok az osztályból is ott voltak, baromira kínos volt – mondja, megfordul, és megint rám néz. Elmúlik egy pillanat. Hirtelesen megértem a szándékát, rám akarja tukmálni a saját vonásait, főszerepet kapok Eskil egyik saját magáról szóló történetében, és azt reméli, hogy ettől majd jobban érzem magam. Így akar velem dicsekedni, így akarja megmenteni a hangulatot.

– Emlékszel? – kérdi.

– Nem, nem emlékszem – mondom, ránézek, egy pillanattal farskaszemet nézünk, igyekszem tudtára adni, hogy átlátok a trükkön, de nem fogja fel, és folytatja.

– Nem emlékszel? – kérdi, és megjártssza a meglepettet. Utolsót szív a cigarettából, és elnyomja a hamutartóban. – Hát, te talán már elfelejtetted, de én nem, hogy úgy mondjam. Maradanadó élmény volt – mondja Eskil, és nevetve Hildéhez fordul, felém int. – Átkozott egy kölyök volt! Érted?

– Tényleg, Jon? – kérdi Hilde, előrehajol, és ő is elnyomja a cigarettáját. Visszaül a székre, rám néz, kissé meglepődik, majd hogyan nem tetszik neki.

Nem válaszolok rögtön.

– Mi? – kérdezi.

Érzem, hogy lüktet a testem, és ostobaság az egész, mégis hízeleg. A földet nézem, aztán megint felnézek, és nem tudom megállni mosoly nélkül, belátom, hogy átkozottul rossz voltam, nemcsak zárkózott és visszahúzódó, hanem vad és kiszámíthatatlan is, ami nem igaz, de mégis jólesik.

– Nem gondoltam volna rólad – mondja Hilde.

Ránézek. Hilde visszanéz, szelíd, jóságos a tekintete, tulajdonképpen túl szelíd és túl jóságos. A mosolya is kissé túlzottan jóságos. Hirtelen megértem, hogy Hilde tudja, hogy ez az egész blöff, de úgy tesz, mintha elhinné Eskil történetét, mert Hilde sajnál, és együtt érez velem. Elmúlik egy pillanat, megszűnik a hízélgés okozta kicsi jó érzés, elpárolog belőlem, és érzem, ismét a szégyen kerít hatalmába. Mert meddig zsgorodhat az ember, meddig lehet valaki kisebb a másikonál? Eskil a saját vonásaival akar felruházni, én pedig mulya képpel elfogadom, mintha arra vágnék, hogy Eskilre hasonlítsak. Mintha felnéznék rá, erre a nagyhangú, öntelt, populista pártra szavazó alakra, semmi pénzért nem akarnék ilyen lenni. Mi bajuk van velem? Hilde nem veszi le rólam a szemét, tudja, hogy átláttam a színjátékon, és most szégyenkezem miatta, látom rajta, hogy tudja.

– Hát igen – mondja Hilde, próbálja másra terelni a szót, próbál kimenteni, mielőtt túl kínossá válna a dolog. Kinyitja a száját, és mondana valamit, de aztán visszakozik, mert megjelenik Anya, hallatszik a recsegés, amint a terasz padlójára lép, és Eskil és Hilde megfordulnak, és ránéznek.

– Még nincs kész – mondja Anya. – De mindjárt meglesz.

– Mmm – hümmög Eskil, és hátradől a széken, összekulcsolja az ujjait, és egy undorító roppanás hallatszik, mutatni akarja, hogy várja a vacsorát.

– Isteni illata van – mondja Hilde.

- Csodás – mondja Eskil.
- Nem tudom, hogy jó lesz-e az íze is – mondja Anya.
- Biztos, hogy jó! – mondja Eskil.
- Nem szoktam sütőben sütni a halat – mondja Anya. Nem hagyja abba, lekicsinylően beszél magáról, hogy Eskil és Hilde tiltakozzanak és ellentmondjanak neki, baromira jellemző, lihegve várja az elismerést.

- A múltkor is sütőben csináltad, mikor itt voltunk, és csodás volt – mondja Eskil.

- Igen?

- Aha. Aztán még sokáig emelgettük – mondja, és Anyára nézve bólogat, Anya hálásan visszamosolyog. Hihetetlen, mindenki tudja, hogy nem igaz, mindenki tudja, hogy Eskil túloz, de ez valahogy nem számít. Kibaszottul nevetséges.

- Egyébként szólj, ha elfogy – folytatja Eskil. – Odaszólok, hogy ugorjon be valaki, és hozzon neked egy adagot.

- Ó, igazán? – olvadozik Anya. – De meg tudod tenni?

- Ne tenném meg az egyetlen anyukámért? – mondja Eskil.

Ránézek, hogy nem sül le a képéről a bőr, sohasem segített Anyának, el sem szokott jönni, mégis van képe ilyet mondani. Anyára néz, és elneveti magát. És Anya is nevet, Eskil még akkor sem törődött vele, mikor a padlón volt, de mintha Anya mindent elfelejtett volna, mintha ez nem számítana.

- Beszélek a fiúkkal, hogy hozzanak egy láda filét és egy láda laposhalat a hét elején – mondja Eskil. – Elég lesz egy darabig, igaz?

- Mi lenne velem nélküled! – sóhajt Anya.

- Éhen halnál! – szögezi le Eskil, és megint harsogva nevet, kitérja a száját, és nevetés közben körbehordozza a tekintetét. És Anya szívből nevet.

- Jaj, de muris vagy – mondja, és megrázza a fejét.

Két másodperc.

Eskil hirtelen felém fordul.

- Egyébként kellene a cégnél még egy sofőr – mondja, napszemüvegét leveszi a homlokáról, vár egy kicsit, és felém int. – Nem érdekelne a dolog?

Eskilre nézek, nem válaszolok azonnal. Hogy nem érdekelne-e a dolog, kérdezi, mintha éppen munkát keresnék, pedig már százszor elmondtam, hogy a zenével akarok foglalkozni, de mintha nem hallotta volna, mintha el sem tudná képzelni, hogy ilyesmit is lehet csi-

nálni, szörnyen arrogáns és lenéző. Érzem, hogy növekszik bennem az indulat, Anyához fordulok, Anya feszülten néz rám. Hirtelen rájövök, hogy erről beszéltek, amíg a vízparton voltam, látom, amint Anya felveszi a szenvedő anya arcát, megjártssa a megfáradt és vigasztalan anyát, mert a fia nem viszi semmire, Eskil pedig eljártssa az apa szerepét, az idősebb fivért, akinek kötelessége rendet tenni a családban, úgymond, holott ő volt mindnyájunk között a legfelelőtlenebb, gyerekkorától kábítószerrel és cirkuszt, aztán egy csapásra felelősségteljes emberré válik, ráadásul politikussá, aki szigorúbb büntetéseket és rendet, fegyelmet ígér, aki évekig pénzt lopott Anyától a kábítószerügyletei finanszírozására, most hirtelen elvárja, hogy felelősségteljes és megbízható embernek tekintsék, ez hihetetlen, hogy nem ég le a képéről a bőr.

– Amúgy a fizetés sem rossz – mondja Eskil.

– Jól fizetik? – kérdi Anya.

– Kétszázkilencvenezer körül, azt hiszem.

– Nem rossz! – mondja Anya.

– Lehet, hogy még több – mondja Eskil.

Ülök és nézem őket. Tudják, hogy nem akarok sofőr lenni, de úgy tesznek, mintha nem tudnák. Úgy csavarják a szót, hogy ne tudjak nemet mondani, próbálnak sarokba szorítani, azt hiszik, nem látom. Felém fordulnak, rám néznek. Elmúlik egy pillanat, kényszeredetten elvigyorodok, és megrázom a fejem. Elmúlik egy pillanat, Anya összeszorított ajkára szomorú mosoly ül, sóhajtva Eskilre emeli a tekintetét, ismét a letört anyát játssza, mint aki nem tudja, mitévő legyen.

– Ha nem, hát nem – mondja Eskil, és mosolyogva néz rám. – A zenekarral vannak terveid, igaz? – mondja, nincs a hangjában semmi ironia, játssza az őszintét, hirtelen, mutatja, mennyire tisztel, és tudja, hogy Anya szemében ezzel is nő egy kicsit.

– Az a... zenekar! – fintorog Anya olyan hangon, mintha egy nemi betegségről beszélne.

– Gondolkozz el rajta – mondja Eskil, rám néz, mintha nem történt volna semmi, közben örül, látom rajta, sikerült hálátlan frátert csinálnia belőlem, magából pedig nagyvonalú és gondos fivért, és ennek örül. Ránézek, undorodni kezdek.

– Nincs min gondolkozni – mondom. – Nem érdekel a dolog. Anya szipogni kezd.

– Talán nem felel meg neked? – kérdezi sértődötten.

Anyára nézek, rövid, hangos nevetés szakad ki belőlem, hogy tud ekkora baromságot mondani, hogy bír komolyan kimondani egy ilyen ócska klisé. Hihetetlen, olyan, mintha egy Ken Loach- vagy Mike Leigh-filmben játszana, kibaszottul nevetséges.

– Nem, a halaskocsi-vezetés nem állna jól nekem – mondom –, tudod, azt hiszem, én jobb vagyok nálatok – teszem hozzá, Anyára vigyorgok, és látom, hogy az irónia szíven találta, dühbe gurul tőle.

– Jó, jó – mondja Eskil nyugodtan, érzékeltetve, hogy részéről akár el is felejthetjük a dolgot. Tovább játssza a nagyfiút, mintha azt szeretné, ha felülkerekednénk az egészen, közben örül, hogy Anya és én vitatkozunk, de úgy tesz, mintha barátkozni akarna, és tudja, hogy Anya szemében ezzel is nő egy kicsit.

– Jonnak csak magával kell törődnie, nincs szüksége állandó jövedelemre, mint másnak – mondja Eskil, most mintegy védelmébe vesz, baromira ravsasz, nem izgatja, hogy éppen nemet mondtam az állásajánlatára, azt akarja, hogy Anyát ismét felbosszantsa a hülyeségem.

– Lakás kell neki – mondja Anya bosszúsan, pontosan azt mondja, amire Eskil számított, és folytatja a sort. – Enni is kell – mondja –, ki kell fizetni a számlákat, villany, telefon, egyebek – teszi hozzá. Kétségbeesetten Eskilre pillant, rólam beszél, de úgy tesz, mintha itt sem lennék, levegőnek néz, a földre tapos, mindig ezt csinálja, baromira semmibe vesz és megaláz. – Fizetés akkor is kell, ha nincs család – mondja. – Te és Hilde csak ketten vagytok, mégis van rendes munkátok.

– Ketten voltunk, de ennek vége – mondja Eskil, lesütött szemmel babrálja a szemüvegét, arcán titokzatos mosollyal.

Hallgatunk.

Hilde Eskilhez fordul, és a pillantásából látszik, hogy Eskil olyasmiről beszél, amiről ő nem szeretne. De Eskil nem látja, mosolyogva néz fel Anyára.

– Hogyhogy vége? – kérdi Anya.

– Vége van annak, hogy csak magunkkal törődünk – mondja Eskil, Hilde felé fordul, és rá is mosolyog. – Ugyan már, Hilde – kérleli kissé nyafogva. – Hiszen ezért jöttünk – teszi hozzá.

– Mit beszélsz?! – kérdi Anya.

– Örökbe fogadunk – feleli Eskil. – Nem akartunk szólni, míg nincsenek a dolgok elintézve, de most már minden rendben. Két hét múlva megyünk a srácért.

Hallgatunk.

Anya felemeli a két tenyerét, arcához szorítja, és kinyitja a száját, de nem szól, csak tátog. Eskil felnevet, Anya boldog, és Eskil nem bírja abbahagyni a nevetést, alig egy másodperce még leverten ült mellette Anya, és most örömmámorba röpítette.

– Te jó isten, Eskil! – kiált fel Anya, feláll, és az asztal fölött kinyújtja a két karját, magához akarja ölelni Eskilt. Eskil nevetve feláll, Anyához lép és átöleli. Együtt ringatóznak ide-oda. Anya elsírja magát, csukott szemmel sír, látom az arcán végigcsorduló könnyeket, az örömkönnyeket, nekem is örülnöm kellene, de nem örülök, nem tudok nekik örülni, most nem, azok után, ami itt elhangzott. Megpróbálok legalább vigyorogni, de nem megy, csak egy kínos grimasz sikerül. Hilde rám néz, szemében száanalom csillog, mintha átlátna rajtam, érzem magamon az elhatalmasodó szégyent, azonnal elfordítom a fejem, és tovább vigyorgok.

– Ajjaj – mondja Anya, szipogva törölgeti könnyeit, Hildéhez fordul. – Ó, Hilde – mondja Anya, kinyújtja a karját, és Hildét is megöleli, vállára teszi az állát és magához szorítja. Eskil meg csak ül és mosolyog, nézi a két nőt, meghatódik, aztán hirtelen felém fordul, mosolyogva a szék karfájára teszi a kezét. Fel akar állni, hogy megszoríthassam a kezét, természetesnek veszi, hogy kezet fogok vele és gratulálok. De nem teszem, bár kellene és akarom is, de nem tudom megtenni. Nem mozdulok. Eskil látja, hogy nem állok fel a székről. Felemeli a fenekét, megigazítja maga alatt a székpárnát, álcázni próbálja az egészet, mintha rosszul ülne, érzem, hogy belém mar a rossz lelkiismeret.

– Gratulálok! – mondom, kipréselek magamból egy gratulációt, de abszolút nem meggyőző, közömbös, majdnem rideg a hangom. Ilyen lett. Egyre jobban bánt a lelkiismeret, ezt mégsem kellene, ronda dolog, de nem tehetek róla.

– Köszönöm – mondja Eskil, mintha ezzel minden rendben lenne. Anyáék felé fordul, akik még mindig összeborulva állnak. Sose láttam Anyát ennyire szívélyesnek Hildéhez. Sose szerette őt, sose fogadta el, de most már bezzeg elfogadja, ki nem engedi az öleléséből, Hilde Anya válla fölött engem néz, mosolyog, de tekintete komoly, látja rajtam, hogy nem tudok örülni.

– Gratulálok – mondom, és igyekszem rezzenéstelen arcot vágni, de Hilde átlát rajtam, tudja, mit érzek, látom rajta.

– Köszönöm – mondja szomorkásan, ügyelve arra, hogy érzékeltesse velem együttérzését.

Most Anya elengedi Hildét.

– Jóságos isten, én... én nem találok szavakat! – mondja Anya, kis szünetet tart, áll és az arca ragyog, aztán kis csattanással összecsapja a kezét. – MeséljeteK – mondja lelkesen –, tudni akarok mindent – mondja Anya, és leül. Hogy melyik országból, tudják, fiú lesz-e vagy lány, találtak-e már neki nevet – Tudni akarok mindent, mindent! – mondja Anya, túláradó jókedvvel, sose láttam még ilyenek. Hilde Anyát nézi, mosolyog, de nem akarja teljesen átadni magát, gyorsan rám néz, bedugja a kezét a táskájába, mintha tekintettel lenne rám, mintha miattam fékezne az örömét.

– Itt van, igen – mondja Hilde, és papírokat vesz elő, sárga és rózsaszín összetűzött íveket. – Nézzétek – mondja, és előkotor egy gemkapocs alá szorított fényképet.

– Ó, fénykép is van róla? – kérdezi Anya fennhangon, lelkesen. A szék szélére csúszik, és kinyújtja a kezét. – Mutasd, mutasd – mondja, elveszi a fényképet, nagy szemekkel bámulja, nem szól, csak ül és bámul. Hirtelen ismét elsírja magát, szeme sarkából bugyognak a könnyek. – Jóságos isten, milyen gyönyörű – mondja, és nyel egyet –, honnan van?

– Kolumbiából – mondja Eskil.

– Hol van Kolumbia?

Ránézek, elvigyorodok, de Anya nem veszi észre.

– Dél-Amerikában – feleli Eskil.

– Ó, jóságos isten, nézd azt a csodás szemét – mondja Anya, felém fordul, és nyújtja a képet. – Nézd, Jon! – mondja. – Nézd csak, milyen gyönyörű!

Keletlenül elveszem a fényképet, gyűlölöm magam érte, nem akarok ilyen lenni, mégis ilyen vagyok, jó lenne érdeklődni, de nem tudok, nézem a fényképet, egy sötét bőrű, fekete göndör hajú gyereket látok, gyors és kissé közömbös pillantást vetek rá, visszaadom a fényképet.

– Mmm – dűnnyögöm. Felfordul a gyomrom, nem akarok ilyen lenni, mégis ilyen vagyok. A többiek rám néznek, keresztülnéznek rajtam. Égek a szégyentől, vérzek belül, arcomra fagy a vigyor, próbálok közömbös arcot vágni, de nem sikerül, Anya rám bámul, dühös, nem szól, pillantásában egy másodpercig megvetés látszik, a képre néz és ismét elmosolyodik, mosolyogva bólogat, Eskilre és Hildére emeli a tekintetét, faggatni kezdi őket, a gyerek korát kérdezi, tudnak-e valamit a szülőkről, a környezetéről, találtak-e már neki nevet, lelkesen kérdez, Eskil buzgón válaszolgat.

– Te jó isten, mennyire várom – mondja Anya, felkapja a kávéskannát, és tölt a csészékbe, mosolyog.

– Elfelejtetted bevenni a gyógyszereidet? – buggyan ki belőlem. Anya felém fordul, látom, hogy olvad le arcáról az öröm, ismét morgva kifejezést ölt.

– Mi? – kérdi Anya értetlenül, elfelejtette, mit mondott ma reggel, úgy reszketett a keze az új gyógyszertől, hogy a kávé sem tudta kitölteni.

– Nem reszket a kezed! Elfelejtetted bevenni a gyógyszereidet? – kérdem újra. Nem akartam kimondani, mégis kimondom, a szavak fájdalmasan szakadnak ki a számból. Mosolyogni próbálok, mintha vicceltem volna, de nem megy, csak egy kínos vigyor lesz belőle.

Elmúlik egy pillanat, Anya megfordul, válaszra sem méltat, letört, ismét a gyerek képét nézi, ismét mosolyog, elolvad a gyerek láttán. Hallgatunk. Eskil megragadja a cigarettásdobozt, felpöccinti a doboz tetejét, felemeli, és szájával kihúzza belőle egy szálát.

– Istenem, milyen gyönyörű gyerek – mondja Anya újra, le sem veszi a szemét a képről, ránézek és vigyorgok, Anya, akinek eddig minden sötét bőrű nigger vagy feka volt, Eskil is és ő is, mindketten a populista Haladás pártra esküsznek, enyhén rasszisták mindketten, és most hirtelen egy sötét bőrű gyereket imádnak, hihetetlenül hazugok.

– Még így is, hogy néger? – kérdezem, csak kibuggyant, fájdalmasan szakadnak ki a számból a szavak, megpróbálom tréfára fordítani, de nem lesz mulatságos, csak ocsmány, fájdalmas. És Eskil felém fordul, Anya és Hilde is felém fordulnak. Halálos csend van, érzem, előnt a forróság, belül vérzek.

– Mit hablatyolsz te? – mondja Anya, és rám néz.

– Te és Eskil mindig fekéztátok a sötét bőrűeket – mondom, igyekszem ártatlan hangon beszélni, és továbbra is vigyorgok. Bámulnak rám, csend van, egyre jobban vérzek belül, de csak vigyorgok.

– Tudod mit, Jon – mondja Eskil dühösen, és kiveszi a szájából a cigarettát, amit még nem gyújtott meg, vár egy kicsit. – Tudod mit... most pedig befogod a pofád!

Nem szólok, csak tovább vigyorgok, Eskilre pillantok, farkasszemet akarok vele nézni, de nem megy, lesütöm a szemem.

– Mindig túllősz a célon – mondja Eskil. – Mintha direkt meg akarnád magad utáltatni. Nem értem, miért csinálod, miért kell folyton szembeköpnöd magad. Olyan, mintha... belerúgsz valakibe, de

soha nem próbálsz jóvátenni, mint más ember tenné, hanem még nagyobbat rúgsz. Elképesztő, milyen... destruktív vagy.

Eskilre nézek, közömbösnek akarok látszani, vigyorogni próbálok, de nem sikerül, csak ideges, fájdalmas grimasz lesz belőle.

– A társadalom hibája, hogy ilyen lettem, Eskil – mondom ironikusan.

– Kérlek, Jon – mondja komolyan. Nem viccelek.

– Piacliberális társadalomban élünk, amelynek te és a pártod őszinte hívei vagytok – folytatom, nem hagyom abba, próbálok iróniával álcázni. – A szolidaritás és a közösségben gondolkodás halott, most mindenki a saját sorsának kovácsa, ami a gyakorlatban annyit jelent, hogy mindannyian azt gondoljuk, hogy mi vagyunk felelősek a saját boldogulásunkért – mondom.

Hallom Anya kétségbeesett sóhajtását.

– Jon! – mondja Eskil.

– A sikeres fiúk azt hiszik, hogy a nagy igyekezetüktől lettek olyan sikeresek, a lúzerek meg azt hiszik, hogy ők tolták el az életüket – mondom Eskil szavába vágva, nem hagyom abba, tudom, hogy tovább fűrészelem magam alatt az ágat, mégis folytatom, nem tudok megállni, valahogy be kell fejezni.

– Jon! – kiált fel Eskil. – Nem viccelek! Ez nem mulatságos!

De nem hagyom abba, folytatom az önkínzást.

– Engem megaláznak és kiröhögnek, mert a társadalom megtanított, hogy nekünk, lúzereknek ez jár – mondom. – Azért vagyok ilyen. Te bezzeg nyerő vagy, és azt hiszed, téged ünnepelni és dicsőíteni kell.

– Befognád végre a pofád? – kiált fel hirtelen Eskil, rám üvölt, öszszerándulok, rémülten nézek rá, csak egyetlen pillanat, ismét a torz vigyor, lesütöm a szemem és nevetni próbálok a helyzeten, hümmögök, de látszik rajtam a bizonytalanság, tudom, idegesnek látszom.

Két másodperc.

– Azért szórakozol velünk, mert buzi vagy? – mondja Eskil fennhangon.

Csend.

Ezt mondta, ez jött ki belőle. Felnézek Eskilre, közben érzem, leolvad rólam a vigyor, olyan, mintha dagadni kezdenének bennem a szavai, csattognak bennem.

– Ne tégy úgy, Jon, mintha nem emlékeznél – mondja Eskil, fintorog, felhúzza a felső ajkát, kilátszanak a fogai, rám néz, és enyhén megrázza a fejét.

– Mire nem emlékeznék? – mondom, ránézek, nem értem, miről beszél.

– Amit Hildének mondtál Anya hatvanadik születésnapján.

Hilde felé fordulok, komoly arccal egyenesen a szemembe néz, látom rajta, hogy valamit tényleg mondhattam neki.

– Azt, hogy sok jóképű férfi van a bulin – mondja Eskil.

Amint kimondja, megfordul velem a világ, nem emlékszem, hogy ilyesmit mondtam volna, de látom Hildén, hogy mondtam. Csend van, Anya zavarodottan kapkodja a tekintetét, mint aki teljesen megtévelyedett. Ismét felkapja a gyerek fényképét, nézi, mosolyogni próbál, elzárkózik, nem akarja hallani, amit hall, és Hilde szánakozva néz rám, tekintete megértést fejez ki, tudja, mit érzek. Ő is és Eskil is azt hiszik, hogy tudják, mit gondolok és mit érzek, azt hiszik, lelepleztek. Hildének részegen mondtam valamit, aztán otthon megtárgyalták és kikövetkeztették, hogy meleg vagyok, és most azt hiszik, hogy minden szavam és tettem ennek függvénye, hihetetlenül ostobák, megajándékozzák Anyát egy unokával, és azt hiszik, hogy mivel én meleg vagyok, és nem tudok Anyának unokát adni, ez nekem fáj, ezért sajnált Hilde, ezért inkább nem akart beszélni az örökbefogadásról. Most már értem. Mikor az autóból hívtak, Anya szólt, hogy itt vagyok, ezért Hilde inkább nem akart beszélni az örökbefogadásról. Ezért veszekedtek, mikor megjöttek. Rájuk nézek, elmúlik egy pillanat, nézem őket, és dühösen vigyorgok, kétségbeesetten igyekszem nevetségessé tenni őket, aztán felállok, elindulok, nem tudom, hová, csak megyek.